

# BUCOVINA CARE NE DOARE

**Ion Beldeanu, *BUCOVINA CARE NE DOARE*,  
Editura “Junimea”, Iași, 1996**

Când scrii o carte bună – și aceasta e o taină nemărturisită a fiecărui scriitor – simți, de îndată ce lucrarea prinde aripi, ca o ființă, sub lumina tiparului, că trăiești o ușurare, aidoma eliberării dintr-un calvar dostoevskian, trăiești senzația unui vultur, care, închis o vreme într-o cușcă de fier, reușește, după îndelungi zbateri să rupă gratiile și să zboare, din nou, spre înălțimile fără margini ale văzduhului.

O astfel de împlinire a trăit, de bună seamă, și scriitorul Ion Beldeanu, după ce cartea sa, *Bucovina care ne doare* – evitată abil și lăsată deoparte de mai multe edituri și fundații culturale, sub pretextul dificultăților de ordin financiar – și-a luat zborul spre lumea cititorilor.

Scrișă în spiritul aceluia crez străvechi și încă mereu actual, *sine ira et studio*, ce îi înnobilează pe autor și dă strălucire și durabilitate slovei sale, cartea lui Ion Beldeanu apare sub egida și cu sprijinul financiar al Fundației Culturale a Bucovinei, spre lauda diriguitorilor acesteia.

Ce și-a propus autorul? Să ne ofere “nu o istorie a românilor din nordul Bucovinei” și “nici o culegere de impresii de călătorie, chiar dacă, în parte – recunoaște el – se bazează pe așa ceva”. Cartea este, după propria-i formulare “o încercare de inițiere în realitatea dramatică, de dată recentă, a vieții românilor din acel înstrăinat pământ românesc” luat cu hapca de trupele sovietice, a doua zi după înțelegerea dintre Stalin și Hitler, după semnarea Pactului Ribbentrop-Molotov, ca un abuz al lui Stalin, peste prevederile înțelegerii din actul adițional secret al tratatului și păstrată ilegal și obraznic, spre sfidarea oricăror norme ale dreptului internațional contemporan, de către Ucraina – succesoarea și profitoarea unor numeroase rapturi și anexiuni teritoriale cotopte de ruși sau de sovietici.

Din noianul problemelor care frământă mulțimea românilor nord-bucoveneni în prezent, autorul desprinde câteva întrebări esențiale: ce gândește și ce întreprinde populația românească – și, mai ales, intelectualitatea din această zonă, după dezagregarea oficială a imperiului sovietic? În ce măsură, ucrainenii – eliberați din lanțurile totalitarismului – recunosc și garantează românilor aceleași drepturi și libertăți legitime, pe care ei înșiși le așază la temelie noului stat ucrainean independent? Ce perspective există pentru păstrarea și afirmarea identității naționale și culturale a românilor din nordul Bucovinei, în prezent și în perspectivă?

La aceste întrebări fundamentale și la altele strâns legate de ele, Ion Beldeanu oferă cititorilor – specialiști sau simpli iubitori ai istoriei – răspunsuri ample, complexe, temeinice, convingătoare, care pot fi un veritabil îndreptar, absolut necesar pentru profesorul de istorie, dar și pentru omul politic, care nu se poate lăsa amăgit de declarațiile oficiale ale mai marilor săi, ori ale vecinilor, care se simt ei înșiși părtași la târgul politicii staliniste. Constatările personale ale autorului – prezent implicat profund în manifestările românilor nord-bucoveneni, din ultimii 4-5 ani – se îmbină cu mărturiile directe, cu valoare de documente autentice, ale celor ce au supraviețuit exterminărilor, exportărilor sau deportărilor în Siberia sau în alte zone ale fostului imperiu roșu.

Prin marea diversitate a aspectelor abordate – despre activitatea Societății “Mihai Eminescu”, manifestările reunite sub genericul *Limba noastră cea română*, evocarea masacrului de la Fântâna Albă, din 1 aprilie 1941, situația devastării cimitirului central din Cernăuți, pregătirea și desfășurarea celui dintâi congres al românilor din regiunea Cernăuți, procesul intentat de autoritățile ucrainene redactorilor cotidianului “Plai românesc”, tratamentul discriminatoriu la care sunt supuși tinerii români în armata ucraineană, încercările insistente și perseverente ale istoricilor ucraineni de-

a falsifica și denatura istoria Bucovinei etc. – lucrarea se constituie într-o impresionantă și emoționantă monografie privitoare la drama actuală a fraților noștri din zona detrunchiată a Bucovinei.

*Bucovina care ne doare* rămâne un document al epocii contemporane, care trebuie cunoscut în țară și în lume și, totodată, un îndemn convingător de-a lupta pentru cunoașterea și triumful adevărului istoric, pe care cei mari și puternici, cu arsenalul lor de arme nucleare încă intacte, îl confirmă încă, în interesul lor, sfidând bunul simț, logica istoriei, efortul lumii actuale și viitoare pentru relații umane, raționale, justițiare.

**Mihai Iacobescu**